

Järfälla kommun
Rektorn vid Vattmyraskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Vattmyraskolan
i Järfälla kommun

Tillsyn av Vattmyraskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Järfälla kommun under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Vattmyraskolan besöktes av Skolinspektionen den 22 och 23 mars 2012.

Helhetsbedömning

Elever uttrycker i intervju med Skolinspektionen att de upplever skolan som trygg. När det inträffar någon incident i skolan vidtar personalen åtgärder direkt. Att skolan upplevs som trygg och att de vuxna i skolan agerar när något händer bekräftas i intervju med lärarna. Dock kan skolans värdegrundsarbete utvecklas. Som exempel framgår det inte i skolans plan mot kränkande behandling vilka åtgärder som planeras genomföras det kommande året samt hur dessa ska följas upp.

Av tillsynen framgår att det finns brister när det gäller det pedagogiska ledarskapet och att det systematiska kvalitetsarbetet inte är inriktat mot de nationella målen och mot att höja undervisningens kvalitet. Det framgår vidare att utbildningen inte är systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser. Vidare ger inte lärarna alla barn och elever den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. I undervisningen finns det inte alltid ett fokus på elevernas behov, kunskapsutveckling och en tanke om att samordna ämnesområdena för att eleverna ska få möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Vidare får alla elever som är i behov av särskilt stöd inte detta och det finns brister när det gäller åtgärdsprogrammen.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på några områden som Järfälla kommun måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot bakgrund av detta fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Vattmyraskolan i Järfälla kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Järfälla kommun att senast den 16 juli 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Se till att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet (Lgr 11, avsnitt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).
- Se till att lärarna svarar för att eleverna får pröva olika arbetsätt och arbetsformer (Lgr 11, avsnitt 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande).
- Se till att lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang (Lgr 11, avsnitt 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer).
- Se till att lärarna anpassar undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 § skollagen, Lgr 11, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer).

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Se till att utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och att skolan har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (1 kap. 10 § och 4 kap. 14 § första stycket skollagen, Lgr 11 avsnitt 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande).
- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, avsnitt 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar).

Trygghet och studiero

Ordningsregler har inte utarbetats under medverkan av eleverna och följs inte upp vid skolenheten.

Det finns för skolan inte en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Se till att ordningsregler finns, har utarbetats under medverkan av eleverna och följs upp vid skolenheten (5 kap. 5 § skollagen).
- Se till att det för skolan finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Se till att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8 § tredje stycket skollagen, Lgr 11 avsnitt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).
- Se till att skolan ger studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det (5 kap. 4 § skolförordningen).
- Se till att den som uppmärksammar att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter i skolsituationen anmäler det till rektor (3 kap. 8 § första stycket skollagen).
- Rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Se till att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13§ skollagen).
- Se till att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap.13§ skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar för att utbildningen utvecklas.

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Se till att rektorn har god kunskap om det inre arbetet i skolan och verkar särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen (2 kap. 9 § första stycket, 4 kap. 4, 5 §§ skollagen, Lgr 11 avsnitt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).
- Försäkra sig om att rektorn ser till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen (Lgr 11 avsnitt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet (4 kap. 4 § andra stycket skollagen).

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Skolans inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

- Säkerställa att rektor har beslutat om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut som följer av författningarna (2 kap. 9 och 10 §§ skollagen).
- Se till att det är tydligt i vilka fall, och till vem, rektor har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter (2 kap. 10 § andra stycket skollagen).

Personalkompetens

Personalen vid skolan saknar utbildning och kompetens för de uppgifter de ska bedriva.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Personalkompetens.

I detta ingår att:

- Se till att det för undervisningen används personal som har utbildning för de uppgifter de ska utföra (2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen).

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Eleverna och de som avser att påbörja utbildning har inte tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

I detta ingår att:

- Se till att eleverna och de som avser att påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval (2 kap. 29 § skollagen, Lgr 11 avsnitt 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

Enligt skollagen och läroplanen ska undervisningen anpassas efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Vidare anger läroplanen att undervisningen i olika ämnesområden ska samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge eleverna överblick och sammanhang. Vidare anger läroplanen att eleverna ska få pröva olika arbetssätt och arbetsformer.

Av verksamhetsbesök samt intervjuer och samtal med lärare och elever framkommer att undervisningen inte alltid anpassas efter elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Eleverna i respektive klass genomför i stort sett samma uppgifter på samma sätt. I intervju med rektorn uppger hon att det varierar mellan lärarna hur långt de har kommit när det gäller anpassningen av undervisningen. Eleverna kan i intervju och samtal inte själva redogöra för hur de lär sig på bästa sätt och de upplever inte att någon anpassning av undervisningen sker utifrån deras erfarenheter och förutsättningar. Flera elever ger uttryck för att undervisningen inte är stimulerande och att de inte känner att något ämne eller något moment är mer givande eller intressant. I intervju med representanter för elevhälsan anges bland annat elevers diagnoser som orsak till att alla elever inte når kunskapskraven.

I intervjuer och samtal med lärare och elever framkommer att lärare i vissa klasser samarbetar när det gäller undervisningen i några ämnen. I vilken omfattning och vilka ämnen detta sker är dock beroende av intresse och initiativ från enskilda lärare. I intervju med lärare och rektorn framkommer att det till stor del saknas ett fokus på elevernas behov, kunskapsutveckling och en tanke om att samordna ämnesområdena för att eleverna ska få möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Rektorn beskriver i intervju att det tidigare år funnits teman på skolövergripande nivå som alla lärare arbetat med

i sina klasser, men att detta inte har genomförts på grund av att man arbetat mycket med implementeringen av Lgr 11.

I intervju och samtal med lärare och elever framkommer att eleverna under en del lektioner får välja mellan olika arbetssätt. Verksamhetsbesök visar att det i undervisningen i några klasser ges utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel. I intervju och samtal med elever framkommer att det dock oftast handlar om val av förutbestämda alternativ och att eleverna till stor del saknar kunskap om metoderna de förväntas välja mellan. Vidare framkommer det i tillsynen att det varierar mellan olika lärare hur vanligt det är att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och att undervisningen organiseras på ett sådant sätt att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Av utredningen framgår att utbildningen inte är systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser. Vidare framgår att lärarna inte ger alla barn och elever den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Järfälla kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

1 kap. 4 § och Lgr 11 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, en likvärdig utbildning, 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer, avsnitt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar, Elevernas ansvar och inflytande.

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Enligt Skollagen och läroplanen ska utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Vidare anger skollagen och läroplanen att eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hållas informerade i frågor som rör dem.

Av intervjuer med lärare framkommer att många lärare i skolan använder sig av så kallade lokala pedagogiska planeringar när de planerar sin undervisning.

Men i arbetet med dessa är eleverna inte delaktiga. Elevinflytandet finns sällan heller beskrivet eller definierat i dessa planeringar. Av intervjuer och samtal med lärare och elever framgår att undervisningen i huvudsak planeras av lärarna. Inte heller i något av de dokument som Skolinspektionen tagit del av framgår att eleverna haft ett aktivt inflytande och varit delaktiga i planeringen av undervisningen. I intervjuer och samtal med lärare och elever framkommer att eleverna ges möjlighet att få inflytande över undervisningen under lektionerna. Det kan till exempel handla om att de får välja olika examinationssätt eller i vilken ordning de vill genomföra olika uppgifter som läraren bestämt. I intervju med lärare framkommer vidare att några lärare arbetar med en enklare typ av utvärdering med eleverna varje vecka. Tillsynen visar dock att det inte finns något systemiserat sätt att ge eleverna möjlighet till ett aktivt inflytande över undervisningen. I intervju med rektorn och i intervju och samtal med elever framkommer att eleverna sällan diskuterar frågor som rör undervisningen under klassråds- och elevrådsmöten. Och även om de flesta elever som Skolinspektionen har pratat med är nöjda med det inflytande de har över utbildningen så vill Skolinspektionen betona att läroplanen anger att lärarens uppdrag är att förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle.

Av utredningen framgår att eleverna inte ges möjlighet till ett aktivt inflytande över undervisningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Järfälla kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 och 14 §§ skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar inflytande, 2.8 Rektorns ansvar.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Ordningsregler har inte utarbetats under medverkan av eleverna och följs inte upp vid skolenheten.

Det finns för skolan inte en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

Enligt skollagen ska det finnas ordningsregler för varje skola. Ordningsreglerna ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skola. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Vidare ska huvudmannen enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse av vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Planen ska även innehålla en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Vattmyraskolan har ordningsregler som Skolinspektionen har tagit del av. I intervju med rektorn samt i intervju och samtal med lärare och elever framkommer att ordningsreglerna togs fram för ett par år sedan och att eleverna inte har varit delaktiga i utarbetandet av dem.

Vattmyraskolan har en plan mot kränkande behandling. Planen saknar aktiviteter och åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under året utifrån en kartläggning av verksamhetens behov. Det är i flera delar av planen otydligt vem som har ansvar för att dokumentera vidtagna åtgärder. Det gäller till exempel om det uppstår en situation där en vuxen kränker en elev så framgår det inte tydligt vem som är ansvarig för att dokumentera.

Av utredningen framgår att ordningsreglerna inte har utarbetats under medverkan av eleverna och att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Järfälla kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

5 kap. 5 § och 6 kap. 8 § skollagen.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

Enligt skollagen ska det anmälas till rektorn om det framkommer uppgifter om att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han

eller hon ges sådant stöd. Av skolförordningen framgår att en elev som är i behov av studiehjälp på modersmålet ska få det.

I intervju med lärare och representanter för elevhälsan framkommer att eleverna ges särskilt stöd i framförallt matematik och i läsinläring i svenska. Av den sammanställning över skolans resultat som Skolinspektionen fått ta del av framkommer att det är fler ämnen än svenska och matematik där det finns elever som inte når kunskapskraven. Rektorn uppger i intervju att hon tror att lärarna ger särskilt stöd i andra ämnen i den ordinarie undervisningen. Rektorn uppger samtidigt att det inte finns några åtgärdsprogram utarbetade i några andra ämnen. Med hänsyn till att det finns flera ämnen där alla elever inte når kunskapskraven är detta anmärkningsvärt. Vidare känner varken rektorn eller de representanter för elevhälsan, som Skolinspektionen intervjuat, till om det finns några elever i skolan som är i behov av studiehjälp på modersmålet. Rektorn uppger att det inte finns något åtgärdsprogram utarbetat för någon elev i behov av studiehjälp på modersmålet.

I intervju med representanter för elevhälsan och i intervju med lärare framkommer att det varierar hur man i elevhälsan och bland lärarna arbetar med särskilt stöd och åtgärdsprogram. Det är olika i vilka skeden som rektorn informeras och vem som utarbetar åtgärdsprogrammen. I vissa fall fattar rektor beslut om att ett åtgärdsprogram ska utarbetas, i andra fall utarbetar den lärare som ska ge stöd åtgärdsprogrammet och i dessa fall får rektorn först information i efterhand. Rektorn uppger att hon inte har delegerat beslutanderätten angående åtgärdsprogram.

Enligt skollagen ska åtgärdsprogram utarbetas för elever som ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammen beslutas av rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till.

I samband med den tillsynen av Vattmyraskolan har exempel på åtgärdsprogram granskats. Av åtgärdsprogrammen framgår inte alltid tydligt vilka behov eleven har och hur de ska tillgodoses av skolan. Det anges inte heller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Av utredningen framgår att särskilt stöd inte ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till. Av utredningen framgår också att när det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Järfälla kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

3 kap. 8 -9 och 11 §§ skollagen, 5 kap. 4 § skolförordningen, Lgr 11 avsnitt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar.

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Det ska även framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har tagit del av framgår inte att elever får skriftliga omdömen av kunskapsutvecklingen i alla ämnen som de ges undervisning i. Det framgår inte heller tydligt vilka insatser som behövs av skolan för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. För elever i årskurs 4 och 5 ges ämnesövergripande omdömen i samhällsorienterande ämnen (SO) och naturorienterande ämnen (NO) och inte i varje respektive ämne. För samtliga årskurser saknas omdömen i teknik. Detta har istället angetts tillsammans med omdömet i NO. Eftersom det finns ett centralt innehåll i kursplanerna för respektive ämne från och med årskurs 4 ska skriftliga omdömen skrivas i varje ämne som eleven får undervisning i.

Av utredningen framgår att eleven och elevens vårdnadshavare inte fortlöpande får information om elevens kunskapsutveckling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Järfälla kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen.

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar för att utbildningen utvecklas.

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska rektorn verka för att utbildningen utvecklas. I skollagen anges vidare att rektorn är ansvarig för att kvalitetsarbetet på skolnivå genomförs under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att skolans arbetsformer utvecklas så att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. I detta ligger enligt läroplanen att ge lärarna kontinuerlig pedagogisk ledning.

I intervju med rektorn framkommer att rektorn saknar en övergripande bild av skolan på alla de nivåer som hon behöver som rektor. Likaså framkommer att hon saknar kunskap om huruvida det finns någon elev som är i behov av särskilt stöd i form av studiehundledning på modersmålet. Rektorn har heller inte tillräcklig kunskap om den undervisning som bedrivs i skolan, vilket bland annat innebär att hon inte känner till om eleverna får undervisning i ämnet teknik. Att rektorn saknar en samlad bild av skolans resultat och olika verksamheter, till exempel behovet av studiehundledning på modersmålet, undervisningens kvalitet och omfattning i bland annat teknik och de naturorienterade ämnena, leder till att hon inte fungerar som en pedagogisk ledare som leder verksamheten så att den inriktas mot de nationella målen. Detta bekräftas av intervjun med elevhälsan och i intervju med lärare, där det bland annat framkommer att rutinerna kring särskilt stöd och åtgärdsprogram är oklara och att det varierar mellan olika lärare hur de arbetar med särskilt stöd.

I intervju med rektorn framkommer att skolan har ett systematiskt kvalitetsarbete som skolans ledning framförallt genomför. Lärarna är delaktiga genom de analyser av resultaten som de gör i sina arbetslag. I intervju med rektorn framkommer dock att elevernas vårdnadshavare och eleverna inte är delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet.

Av utredningen framgår att rektorn inte tar sitt ansvar som pedagogisk ledare och chef och verkar för att utbildningen utvecklas. Rektorn tar inte heller ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Järfälla kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 9 § första stycket, 4 kap. 4, 5 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar.

Bedömningsområde: Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning:

Skolans inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

I skollagen anges att det pedagogiska arbetet vid en skola ska ledas och samordnas av en rektor. Det är rektorn som beslutar om sin enhets inre organisation och som i övrigt fattar de beslut och har det ansvar som framgår av skollagen eller andra författningar. Rektorn får enligt skollagen uppdra åt en anställd som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i vissa frågor om inte annat anges i skollagen.

I Vattmyraskolan har rektorn överlåtit åt lärare att fatta beslut när det gäller åtgärdsprogram och stödåtgärder. Det finns dock ingen skriftlig eller tydlig delegation kring detta. Det är därför oklart om rektorn har försäkrat sig om att de anställda som fattar beslut har tillräcklig kompetens och erfarenhet för att göra detta. Vidare saknas det i skolan rutiner eller någon struktur för hur de beslut som lärare fattar ska återrapporteras till rektorn.

Av utredningen framgår att skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur inte överensstämmer med författningarna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Järfälla kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 9 och 10 §§ skollagen.

Bedömningsområde: Personalkompetens

Bedömning:

Personalen vid skolan saknar utbildning och kompetens för de uppgifter de ska bedriva.

Motivering:

I skollagen anges att huvudmannen för undervisningen ska använda lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren eller förskolläraren ska bedriva.

I intervju med rektorn och i samtal och intervju med lärare framkommer att personal från skolans fritidshem undervisar eleverna i ämnet hem- och konsumentkunskap och skriver omdömen om elevernas kunskapsutveckling i ämnet. Det finns ingen lärare i Vattmyraskolan som har utbildning i ämnet hem- och konsumentkunskap. Personalen från fritidshemmet saknar såväl lärarutbildning som utbildning i ämnet hem- och konsumentkunskap.

I intervju med rektorn framkommer att flertalet av eleverna i Vattmyraskolan får sin undervisning av lärare som saknar utbildning i ämnet teknik. Skolan använder sig av ett så kallat klasslärarysystem, vilket innebär att en och samma lärare undervisar en klass i alla ämnen utom bild, musik, slöjd och idrott. Av den personalförteckning som inkommit till Skolinspektionen framkommer att det i skolan endast finns en lärare som har utbildning i ämnet teknik. Detta bekräftas av rektorn i intervju. Rektorn uppger i intervju att hon är osäker på om alla elever i skolan får den undervisning i ämnet teknik som de har rätt till. Av de individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som Skolinspektionen fått ta del av framgår att det ofta saknas omdöme i ämnet teknik.

De elever som får sin undervisning i den särskilda undervisningsgruppen Språngbrädan får all sin undervisning i den särskilda undervisningsgruppen förutom i ämnena musik, slöjd och idrott där de får undervisning tillsammans med sin ordinarie klass. Det är läraren i Språngbrädan som undervisar eleverna i övriga ämnen. Det är även hon som skriver omdömen om elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen. Av den dokumentation Skolinspektionen fått ta del av framkommer att undervisningen i Språngbrädan bedrivs av lärare som saknar utbildning i engelska, de samhällsorienterande ämnena, matematik, teknik och de naturorienterande ämnena. I intervju med lärare framkommer att det finns en osäkerhet när det gäller att skriva bedöma elevernas kunskaper och skriva de skriftliga omdömen i de naturorienterande ämnena. Rektorn uppger i intervju att läraren i Språngbrädan har stöd av elevernas klasslärare när det gäller undervisning och bedömning. Av den personalförteckning som Skolinspektionen fått ta del av framkommer dock att flera av lärarna i skolan saknar utbildning i matematik, teknik och i de naturorienterande ämnena. I intervju med lärare framkommer vidare att det inte finns något tydligt och strukturerat samarbete kring undervisningen för samtliga elever i Språngbrädan.

Av utredningen framgår att personal vid skolenheten saknar utbildning och kompetens för de uppgifter de ska bedriva. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Järfälla kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen.

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning:**

Eleverna och de som avser att påbörja utbildning har inte tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Motivering:

Enligt skollagen ska alla elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildning och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

I intervju med rektorn och i intervjuer och samtal med lärare och elever framkommer att eleverna i Vattmyraskolan inte har tillgång till någon studie- och yrkesvägledare och att det inte heller finns någon annan inom skolan som har motsvarande kompetens som kan ge eleverna vägledning inför framtida utbildning. Det innebär bland annat att eleverna i årskurs 5 inte får någon information i skolan inför exempelvis val av modernt språk och skolval i årskurs 6.

Av utredningen framgår att eleverna inte får tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildning och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Järfälla kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 29 § skollagen, Lgr 11 avsnitt 2.6 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden.

Bakgrund

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

I de nationella ämnesproven för årskurs 3 läsåret 2010/11 i matematik och svenska var det inte något delprov där samtliga elever nådde kravnivån. I matematik var den lägsta andelen elever som nådde kravnivån 74 procent. Det var i delprovet "matematiska problem". I riket nådde i genomsnitt 90 procent av eleverna kravnivån i samma delprov. I svenska var det i delprovet "beskrivande text" som den lägsta andelen elever i Vattmyraskolan nådde kravnivån, 73 procent. Motsvarande andel i riket var 92 procent.

I den verksamhetsredogörelse som rektorn lämnat till Skolinspektionen saknas en sammanställning av resultaten för eleverna i årskurs 5. Enligt rektorn finns ingen sammanställning än. Rektorn berättar i intervju att skolan tidigare inte har haft några sammanställningar över måluppfyllelsen i årskurs 5 för samtliga ämnen.

Kunskapsresultaten tyder på att alla elever inte ges förutsättningar att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Resultat värdegrundsarbete

Det bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete i skolan, bland annat i form av att lärare och elever arbetar med något som de kallar GREAT (glädje, respekt, engagemang, allas lika värde och trygghet). Utifrån GREAT genomförs olika aktiviteter i klasserna under läsåret. Eleverna uppger i samtal och intervjuer att de känner sig trygga i skolan och att de vuxna agerar om något händer.

Beskrivning av Vattmyraskolan

Vattmyraskolan ligger i kommundelen Jakobsberg i Järfälla kommun. Skolan omfattar förskoleklass och årskurserna 1-5. Det finns en särskild undervisningsgrupp, kallad Språngbrädan, i skolan. Vid tiden för Skolinspektionens tillsynsbesök fanns omkring 270 elever i skolan.

Ledningen för skolan utgörs av en tillförordnad rektor och en biträdande rektor. Den tillförordnade rektorn har en utbildningsbakgrund som lågstadielärare och speciallärare. Vid skolan finns elevhälsa i form av skolsköterska, skolpsykolog och kurator. Kuratorn arbetar en dag per vecka i Vattmyraskolan. Tillgång till skolläkare finns genom att tjänsten köps in.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Anki Näckstam.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Ulrika Palm
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser

och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).